

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

οὔτε Ἁγία, οὔτε Μεγάλη, οὔτε Σύνοδος...

Ἐάν πιστεύουμε ὅτι «*Ἐκκλησία συστήματος καὶ Συνόδου ἐστὶν ὄνομα*» καὶ θέλουμε νὰ εἶμαστε συνεπεῖς μὲ τὴν Ὁρθόδοξη ἐκκλησιολογία, δὲν μποροῦμε νὰ στεκόμαστε ἀδιάφοροι καὶ χωρὶς ἐσωτερικὸ πόνο ὅταν βλέπουμε τὴν περιφρόνηση, καταρράκωση καὶ κακοποίηση τοῦ ἁγιοπνευματικοῦ συνοδικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας μας!

Ὁ πόνος καὶ ἡ ἀγωνία μας δὲν ἀφοροῦν σὲ μία πτυχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἀλλὰ σὲ αὐτὸν τοῦτον τὸν πυρήνα τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή τὴν ἐν Ἀληθείᾳ ἐνότητά Της.

Αὐτὴ τὴν ἐν Ἀληθείᾳ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ὑπηρετεῖ ὁ συνοδικὸς θεσμὸς τόσο σὲ τοπικὸ, ὅσο καὶ σὲ οἰκουμενικὸ ἐπίπεδο. Αὐτὸ ἔχει δεῖξει περίτρανα ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία καὶ παράδοση. Παράλληλα ὅμως ἔχει καταδειχθεῖ ὅτι, ἂν ἐπιβληθεῖ ἡ κακοποίηση καὶ ἡ περιφρόνηση τοῦ θεοπαράδοτου συνοδικοῦ θεσμοῦ σὲ μιά Τοπικὴ Ἐκκλησία, ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ὑπάρξει ἔκπτωση ἀπὸ τὴν εὐαγγελικὴ Ἀλήθεια καὶ ἀπόσχιση ἀπὸ τὴ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Τὸ κατάντημα τοῦ Πατριαρχείου τῆς περιωνύμου παλαιᾶς Ρώμης ἐπιβεβαιώνει τραγικὰ τὸν ἰσχυρισμὸ μας. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς ἔμπονης ἐνασχόλησης μὲ τίς μικρὲς μας δυνάμεις μὲ τὴ «Σύνοδο τῆς Κρήτης».

Ἡ «Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος» δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἦταν τίποτα περισσότερο καὶ τίποτα λιγότερο ἀπὸ ἔργο καὶ ἔμπνευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γιατί καλεῖται σὲ συγκεκριμένη χρονικὴ στιγμή νὰ ἐκφράσει ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐμπειρία καὶ ζωή.

Ὅμως μὲ πολλὴ θλίψη διαπιστώνουμε ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης οὔτε τὴν Ἀλήθεια οὔτε τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ὑπηρετήσε. Ἀντιθέτως, ἐνῶ δὲν ἀντιμετώπισε κανένα ἀπὸ τὰ κρίσιμα ζητήματα τῆς ἀνά τὸν κόσμον Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μόνον προβλήματα δημιούργησε, σκανδαλισμὸ τοῦ λαοῦ, τροφοδότηση καὶ ἐνίσχυση σχισματικῶν κινήσεων, κλονισμὸ καὶ τραυματισμὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ στὴν ἐκκλησιαστικὴ του ἡγεσία. Πιστεύουμε ὅτι ὅποιος σέβεται τὴν πίστη του καὶ λέει ὅτι τιμᾷ τὸ συνοδικὸ θεσμό δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀδιάφορος ἢ νὰ σιωπᾷ ὑπηρετώντας ἐγκόσμιες σκοπιμότητες.

Αὐτὸν τὸν πόνον καὶ τὴν ἀγωνία μας καταθέτουμε καὶ μὲ αὐτὸ τὸ φυλλάδιο ἐνώπιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως, τῆς μόνης ἀρμόδιας νὰ ἀποφανθεῖ τελεσιδίκως γιὰ τὴν ἀξία ἢ ἀπαξία τῆς λεγομένης «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου» τῆς Κρήτης, ὄντες βέβαιοι ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἡ μοναδικὴ Κεφαλὴ καὶ Σωτὴρας τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, κατευθύνει τὴν πορεία Της καὶ τὴ λυτρώνει ἀπὸ κακοδοξίες καὶ κακοδόξους.

Μάϊος 2018

Σύναξις Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν
e-mail: synaxisorthkm@gmail.com

«Ώδινεν ὄρος ...

55 χρόνια (1961-2016) προετοιμασίας...

Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης συνεκλήθη μέ τόν φορτισμένο μέ ἱστορική καί θεολογική βαρύτητα τίτλο «Ἁγία καί Μεγάλη». Ἱστορικά ὁ ὄρος αὐτός ἀναφέρεται κυρίως στίς Οἰκουμενικές Συνόδους οἱ ὁποῖες ἔτσι αὐτοχαρακτηρίζονταν. Συνεπῶς, ἄν καί δέν χαρακτηρίζεται ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης ὡς «Οἰκουμενική», ὅπως ἀρχικά τήν εἶχαν ὀραματιστεῖ οἱ ἐμπνευστές της (π. Θ. Ζήσης, σημ. 2, σ. 52-94), ἐν τούτοις μέ τόν ὄρο «Ἁγία καί Μεγάλη» παρουσιάζεται ἐμμέσως πλήν σαφῶς ὡς Οἰκουμενική.

Ἡ Σύνοδος συγκλήθηκε 100 χρόνια περίπου μετά τήν ἀρχική ἰδέα γιά σύγκλησή της (1923) καί μετά ἀπό προετοιμασία 55 χρόνων πού ἄρχισε τό 1961.

... καί ἔτεκε μῦν»

7 μέρες (19-26.6.16) ἀποτυχίας...

Ὅμως, τί τραγικό! Παρά τήν τόση προετοιμασία τό ἀποτέλεσμα κανένα δέν χαροποιεῖ καί κυρίως δέν περιποιεῖ τιμή οὔτε στούς διοργανωτές της οὔτε δυστυχῶς καί στήν Ἐκκλησία μας. Εἶναι τουλάχιστον θλιβερό ὅτι ὄχι μόνο ἐπαληθεύθηκε ἡ θυμόσοφος ἀρχαία ρήση «ᾧδινεν ὄρος καί ἔτεκε μῦν», ἀλλά ἡ ὀδύνη (ᾠδῖς) ἐξελίχθηκε σέ ὄνειδος γιά τήν ἀνά τήν οἰκουμένη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἄν θέλουμε νά εἶμαστε εἰλικρινεῖς...

Ἀδιάφενστα ἀριθμητικά στοιχεῖα γιά τή σοβαρότητα τῆς τάχα καί «Πανορθόδοξη»

- * **Ἐκκλησίες:** συμμετεῖχαν μόνο 10 ἀπό τίς 14 Τοπικές Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες.
  - * **Ἐκπροσώπηση Ὁρθοδόξου λαοῦ:** περίπου τό 30% τῶν Ὁρθοδόξων μόνο! Δηλ. τό 70% τῶν Ὁρθοδόξων δέν ἐκπροσωπήθηκε στήν «Πανορθόδοξη» Σύνοδο!
  - * **Ἐπίσκοποι:**
    - εἶχαν προσκληθεῖ 350, ἀλλά συμμετεῖχαν τελικά μόνο 162 ἐπίσκοποι (ποσοστό: 46%)
    - συμμετεῖχαν μόνο 162 ἀπό τούς 850 ἀνά τόν κόσμον Ὁρθοδόξους ἐπισκόπους (ποσοστό: 19%)
  - * **Ἀποφασιστική ψήφο εἶχαν:**
    - μόνο 10 ἐπίσκοποι, οἱ Προκαθημένοι, ἐπί συνόλου 162 συνέδρων (ποσοστό 6%), ἢ
    - μόνο 10 ἐπίσκοποι ἐπί συνόλου 850 ἐπισκόπων ἀνά τόν κόσμο (ποσοστό 1,1%)
- Εὔστοχα χαρακτηρίστηκε ὡς «διευρυμένη σύναξη Προκαθημένων» (σημ. 1, σ. 255-256, 410)!

Τελικά, ἡ λεγομένη «Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος» τῆς Κρήτης:

- * Ἄντί νά γίνει ἀφορμή γιά σφυρηλάτηση τῆς διορθόδοξου ἐνότητας, ἔγινε αἰτία, λόγω τῶν μεθοδεύσεων πού χρησιμοποίησαν οἱ ἀρμόδιοι, νά προκληθοῦν δυσθεράπευτες πληγές.
- * Συνεκλήθη γιά νά ἐκφράσει τήν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τούς ἔξω, ἀλλά διασάλπισε *urbi et orbi* τά ἐνδοορθόδοξα προβλήματα (σημ. 1, σ. 713).
- * Στόχευσε νά ἐξυψώσει τό κῦρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, ἀλλά τό ὑποτίμησε – δυστυχῶς γιά τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας!
- * Δημιούργησε σοβαρότατα προβλήματα ἀμφισβήτησης τῆς θεολογικῆς καί ποιμαντικῆς ὑπευθυνότητας τῶν ἐπισκόπων μέ ἀπρόβλεπτες συνέπειες γιά τήν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν.
- * Δέν κάλυψε οὔτε μία θεολογική ἢ ποιμαντική ἀνάγκη.
- * Ἄντί νά ἀκολουθήσει τήν Ὁρθόδοξη ἐκκλησιαστική συνοδική παράδοση, κατήντησε «κακέκτοπη μίμηση τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου» (π. Π.Χίρς, σημ. 8, σημ. 1, σ. 258).
- * Στή Σύνοδο τῆς Κρήτης ὁ μέγας χαμένος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Συνοδικός Θεσμός!

Πανορθόδοξη Σύνοδος: τό πρωτοσέλιδο πού κατήντησε μονόστηλο

Συνοδική απόρριψη τῆς «Συνόδου»

Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης ἔχει ἀπορριφθεῖ ἀπό τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση, τὴν ὁποία ἐκφράζουν οἱ συνοδικές ἀποφάσεις τεσσάρων Πατριαρχείων πού ἐκπροσωποῦν τὸ 70% τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ (σημ. 1, σ. 708-722, σημ. 5).

Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας: «Θεωρεῖ τὴν Συνάντηση τῆς Κρήτης ὡς μία προκαταρκτικὴ Συνέλευση τῆς Πανορθόδοξου Μεγάλης Συνόδου. Ἀρνεῖται τὴν ἀπόδοση τοῦ συνοδικοῦ χαρακτήρα σὲ ὁποιαδήποτε ὀρθόδοξη συνέλευση, στὴν ὁποία δὲν συμμετέχουν ὅλες οἱ Ὁρθόδοξες Ἀυτοκέφαλες Ἐκκλησίες. ... Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας, ἐπομένως, ἀρνεῖται τὴν ὀνομασία τῆς Συνελεύσεως τῆς Κρήτης ὡς “Μεγάλης καὶ Πανορθόδοξου Συνόδου” ἢ “Μεγάλης καὶ Ἁγίας Συνόδου”. Ὅλες οἱ ἀποφάσεις, ἀλλὰ καὶ ὅλα ὅσα ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὴ Συνέλευση τῆς Κρήτης δὲν δεσμεύουν καθ’ οἷονδήποτε τρόπο τὸ Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας» (ἀπόφαση Συνόδου Ἱεραρχίας 27.6.16)!

Πατριαρχεῖο Ρωσίας: «Ἡ γενομένη στὴν Κρήτη Σύνοδος εἶναι ἀδύνατο νὰ θεωρεῖται Πανορθόδοξη οὔτε τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποία ἐνέκρινε ἀποτελοῦν ἔκφραση τῆς πανορθόδοξου ὁμοφωνίας... περιλαμβάνουν ἀσαφεῖς καὶ διαφορούμενες διατυπώσεις, κάτι τὸ ὁποῖο δὲν ἐπιτρέπει νὰ τὰ θεωροῦμε ὡς ὑποδειγματικὴ ἔκφραση τῶν ἀληθειῶν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας» (ἀπόφαση Συνόδου Ἱεραρχίας 2.12.17)!

Πατριαρχεῖο Βουλγαρίας: «Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης δὲν εἶναι οὔτε Μεγάλη, οὔτε Πανορθόδοξη: 1. Λόγω τῆς μὴ συμμετοχῆς σὲ αὐτὴν μιᾶς σειρᾶς Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐξαιτίας ὀργανωτικῶν καὶ θεολογικῶν λαθῶν πού ὑπῆρξαν κατὰ τὴν προετοιμασία της, 2. Ἡ προσεκτικὴ μελέτη τῶν κειμένων πού ἐγκρίθηκαν ἀπὸ τὴ Σύνοδο τῆς Κρήτης ὀδηγεῖ στοῦ συμπεράσμα ὅτι κάποια ἀπὸ αὐτὰ περιέχουν θέσεις ἀντίθετες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τὴ δογματικὴ καὶ κανονικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων, 3. Ἀπαιτεῖται περαιτέρω θεολογικὴ συζήτηση καὶ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων ὥστε νὰ διορθωθοῦν ἢ νὰ ἀντικατασταθοῦν μὲ νέα πού θὰ εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας» (ἀπόφαση Συνόδου Ἱεραρχίας 15.11.16).

Πατριαρχεῖο Γεωργίας: «Οἱ ἀποφάσεις καὶ τὰ κείμενα τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης δὲν εἶναι δεσμευτικά γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ διόρθωση σὲ σημεῖα ἢ καὶ ἡ πλήρης ἀντικατάσταση τῶν κειμένων τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης. Γιὰ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητο νὰ μελετήσουν καὶ νὰ ἐκφράσουν τίς θέσεις καὶ ἀνησυχίες τους θεολόγοι καὶ κληρικοί τῆς Ἐκκλησίας» (ἀπόφαση Συνόδου Ἱεραρχίας 22.12.16).

Πολλοὶ Ἀρχιερεῖς πού συμμετεῖχαν τὴν ἀμφισβητοῦν: Ὁ Μητροπολίτης Μπάτσκας Εἰρηναῖος (Ἐκκλησία Σερβίας) σημειώνει: «Περὶ τῆς νεωστὶ θριαμβευτικῶς μὲν, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ πάντα πειστικῶς ληξάσης ἐν Κολυμπαρίῳ Κρήτης “Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου” τῆς καθ’ ἡμᾶς Ἐκκλησίας, ἥδη μὴ ἀναγνωριζομένης ὡς τοιαύτης ὑπὸ τῶν ἀπουσιασασῶν Ἐκκλησιῶν, χαρακτηριζομένης μάλιστα ὑπ’ αὐτῶν ὡς “συνελεύσεως ἐν Κρήτη”, ὑπ’ ἀμφισβήτησιν τιθεμένης καὶ ὑπὸ πλείστων συμμετασχόντων ἐν αὐτῇ ὀρθοδόξων ἀρχιερέων»!

Τέλος, ἡ ζῶσα ἐκκλησιαστικὴ καὶ θεολογικὴ συνείδηση δίνει τὴ χαριστικὴ βολὴ μὲ τὸ νὰ στέκεται πλέον παγερά ἀδιάφορη μπροστὰ στοῦ “μεγάλο”, δῆθεν, γεγονός τῆς “Πανορθόδοξου”. Ὁ ἐκ τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Συνόδου Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσει: «Τὸ πλέον ἀνησυχητικὸ ὅμως εἶναι ὅτι ἡ μετασυνοδικὴ αὐτὴ πραγματικότητα ἐπιβεβαιώνει τὸ γεγονός ὅτι ἐλάχιστοι ἀκαδημαϊκοὶ θεολόγοι καὶ ἀκόμη λιγότεροι ἐπίσκοποι πλέον ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ἰδιαίτερα θέματα τῆς Συνόδου, ἴσως γιὰ τὴ ἴδια ἢ θεματολογία τῆς Συνόδου θεωρεῖται, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὡς ἀνεπίκαιρη. Δὲν θὰ ἦταν ἐπίσης ὑπερβολὴ νὰ εἰπωθεῖ ὅτι τελικὰ ἡ ὑπόθεση τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου διασώζεται στὴν ἐπικαιρότητα χάρις στὴν κριτικὴ, τὴν ὁποία ἀσκοῦν οἱ λεγόμενοι φονταμενταλιστικοὶ κύκλοι»! (σημ. 7). Ὁ Μητροπολίτης Μπάτσκας Εἰρηναῖος σημειώνει: «Φοβοῦμαι ὅτι θὰ μνημονεῦται ἐν τῇ μελλοντικῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης, ὡς περιφερειακὴ Σύνοδος τῶν μετασχουσῶν ἐν αὐτῇ Ἐκκλησιῶν, ἄνευ σημαντικοτέρας ἀκτινοβολίας καὶ ἐπιδράσεως» (σημ. 5, σ. 648)!

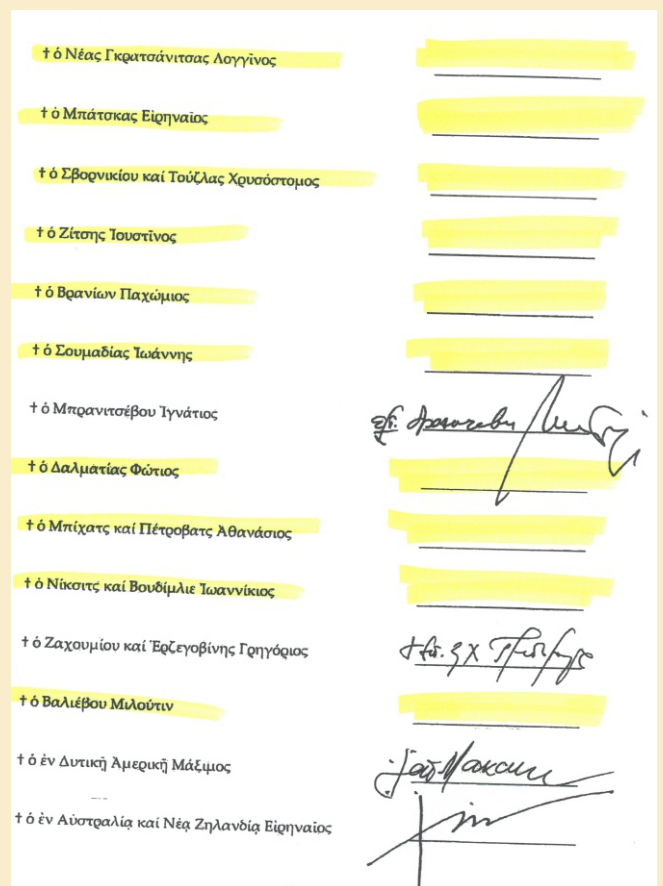
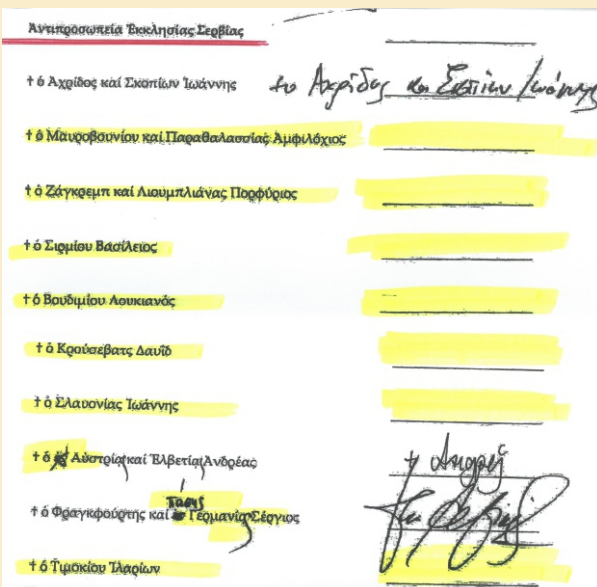
Ἄν θέλουν οἱ ἀρμόδιοι νὰ εἶναι στοιχειωδῶς σοβαροί, θὰ πρέπει νὰ σταματήσουν τὸ “παραμῦθι” περὶ «Πανορθόδοξου» Συνόδου!

Συνοδική κατάλυση τῆς συνοδικότητος ἢ «Habemus Param!»

Ἡ οὐσία τοῦ συνοδικοῦ πολιτεύματος συνίσταται στό ὅτι οἱ ἐπίσκοποι-μέλη μιᾶς Συνόδου εἶναι φορεῖς καί ἐκφραστῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος τῆς τοπικῆς τῆς Ἐκκλησίας, τό ὅποιο, ἐννοεῖται ὅτι εἶναι καί δικό τους φρόνημα. Οὐσιαστικά ἐνεργοῦν ὡς ἐντολοδόχοι τῆς τοπικῆς τῆς Ἐκκλησίας (σημ. 1, σ. 248-249, π. Σ. Ζήση, σημ. 10).

α) Ἐλλειμμα συνοδικότητος: Καί ὅμως, καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς προετοιμασίας τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης ὁ Λαός τοῦ Θεοῦ (Κλῆρος καί πιστοί), ἀκόμα καί οἱ ἐπίσκοποι καί οἱ Ἱεραρχίες τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν (σημ. 1, σ. 258-261, 439, 480), κρατήθηκαν μακριά. Τό ἔργο ἀνέλαβε μιᾶ ομάδα “τεχνοκρατῶν”, πού ναι μέν εἶχαν τυπική νομιμοποίηση, στήν οὐσία ὅμως ἀναφορικά μέ τό ἔργο αὐτό ἦσαν ἀποκομμένοι καί δέν παρεῖχαν τήν εἰλικρινῆ καί πραγματική ἐνημέρωση στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας (σημ. 1, σ. 223-229, 241, 483, 626). Εἶναι ἐνδεικτικό τῆς κρυψίνου πού ἐπικρατοῦσε, ιδιαίτερα στήν τελευταία προσυνοδική φάση, ὅτι τά τελικά προσυνοδικά κείμενα δημοσιεύθηκαν μόλις 5 μῆνες πρό τῆς Συνόδου καί αὐτό ὑπό τήν πίεση τῶν Πατριαρχείων Γεωργίας καί Μόσχας, ἐνῶ δέν ἀξιοποιήθηκε ἡ τεχνική δυνατότητα γιά τήν ἀπ' εὐθείας παρακολούθηση τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ἀπό τό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας!

β) “Συνοδική” περιφρόνηση τοῦ Συνοδικοῦ Θεσμοῦ: Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ **ΟΜΟΦΩΝΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ** νά ἐκφράσει καί νά ὑποστηρίξει **ΕΠΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΦΡΟΝΗΜΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ** (σημ. 1, σ. 440, π. Π. Χίρς, σημ. 9), τή συγκεκριμένη θεολογική θέση γιά τό μεῖζον θεολογικό-ἐκκλησιολογικό ζήτημα, καί νά μὴν ἀποδεχθεῖ τὸν χαρακτηρισμὸ τῶν αἰρετικῶν κοινοτήτων ὡς «Ἐκκλησιῶν». Ἡ Ἀντιπροσωπεία ὡς ἐντολοδόχος τῆς Ἱεραρχίας ὑποχρεοῦτο νά σεβαστεῖ καί νά τηρήσει ἐπακριβῶς τήν ἐντολή τοῦ ἐντολέως τῆς (σημ. 1, σ. 287, 454-456, 474). **Εἶναι ἀδιανόητο ὁ ἐντολοδόχος νά ἐνεργεῖ ἀντίθετα πρὸς τή βούληση τοῦ ἐντολέως τὸν ὅποιον ἐκπροσωπεῖ.** Καί ὅμως, ἡ ἀντιπροσωπεία περιφρόνησε τή σαφή καί **ΟΜΟΦΩΝΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ** καί ἐνήργησε ἐντελῶς ἀντίθετα πρὸς αὐτή! Τό θλιβερό εἶναι ὅτι ἡ περιφρόνηση τῆς **ΟΜΟΦΩΝΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΕΓΙΝΕ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΣΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.**

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ τῆς ΣΕΡΒΙΑΣ καί τό 6^ο ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ τοῦ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ 17 Σέρβοι ἐπίσκοποι ΔΕΝ ΤΟ ΕΝΕΚΡΙΚΑΝ μόνο 7 ἐπίσκοποι τό ἀποδέχθηκαν καί ὅμως...

θεωρεῖται ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας τό ἐνέκρινε, ἐπειδή τό προσυπέγραψε ὁ Προκαθήμενός τῆς, παρά τή γνώμη τῆς «ἐσωτερικῆς πλειονοψηφίας»!

Τελικά, μήπως «habemus Param!» στή Σερβία:

γ) Παραβίαση τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ Συνοδικοῦ συστήματος: Βασική ἀρχή τοῦ Συνοδικοῦ συστήματος, ὅπως ἐκφράζεται ἐπιγραμματικά στό θεμελιώδη 34^ο Ἀποστολικό Κανόνα, εἶναι ὅτι οἱ ἐπίσκοποι κάθε Ἐκκλησίας σέ ζητήματα πού ἀφοροῦν «τὴν κοινήν τῆς Ἐκκλησίας κατάστασιν», ὀφείλουν νὰ συναποφασίζουν μὲ τὸν Προκαθήμενὸν τους ἐν Συνόδῳ ἀλλὰ καὶ ὁ Προκαθήμενος νὰ ἐνεργεῖ πάντοτε δεσμευόμενος ἀπὸ τὴν συνοδικὴ ἀπόφαση: «**Ἀλλὰ μὴδὲ ἐκεῖνος (ὁ Προκαθήμενος) ἄνευ τῆς πάντων γνώμης ποιεῖτω τι**». Ὅταν, λοιπόν, ἔχουμε **ΟΜΟΦΩΝΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ** τῆς Ἱεραρχίας, μὲ ποῖο κανονικὸ δικαίωμα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ὑπέγραψε γιὰ λογαριασμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος **ἀντίθετα «τῆς πάντων γνώμης»** (Δ. Τσελεγγίδης, σημ. 5, σ. 634); Δὲν ἔχουμε παραβίαση καὶ περιφρόνηση τοῦ θεμελιώδους Ἀποστ-34; Τελικά, μήπως «habemus Param!» στὴν Ἑλλάδα;

δ) Παραβιάσεις διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Πανορθόδοξου: **i)** Τὸ ἄρθρο 8 §1, 2 προβλέπει ὅτι στὴ Σύνοδο **συζητοῦνται μόνο τα κείμενα πού ἔτυχαν «ὁμοφώνου ἐγκρίσεως»** ἀπὸ τίς Πανορθόδοξες Προσυνοδικές Διασκέψεις καὶ τοὺς Προκαθημένους. Καὶ ὅμως, οὔτε ὁ Κανονισμὸς τῆς Συνόδου οὔτε τὸ κείμενο περὶ Γάμου εἶχε ὁμόφωνη ἐγκριση (σημ. 1, σ. 307, 702) καὶ παρά τὴν κανονιστικὴ ἀπαγόρευση συζητήθηκε... **ii)** Τὸ ἄρθρο 12 §3 ἀπαιτεῖ ὁ Προκαθήμενος νὰ ὑπογράψει τὰ κείμενα ἐκφράζοντας τὴν «**ἐσωτερικὴ πλειονοψηφία**» τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας του. Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης καταστρατήγησε καὶ τὸν ἴδιο τὸν Κανονισμό Λειτουργίας της! Τὸ κρίσιμο καὶ προβληματικὸ 6^ο Κείμενο γιὰ τίς σχέσεις μὲ τοὺς ἑτεροδόξους δὲν τὸ ἀποδέχθηκαν καὶ δὲν τὸ ἐπικύρωσαν οἱ **17 Σέρβοι ἐπίσκοποι, ἐνῶ τὸ προσυπέγραψαν μόνο 7 ἀπὸ τοὺς 24 ἐπισκόπους** τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας (βλ. φῶτο)! Καὶ ὅμως ὁ Πατριάρχης Σερβίας περιφρονώντας τὴν ἀπόφαση τῆς «ἐσωτερικῆς πλειονοψηφίας» τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας του τὸ προσυπέγραψε καὶ ἡ ὑπογραφή του ἔγινε ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸ Προεδρεῖο τῆς Κρήτης ὡς ἐκφράζουσα τάχα τὴν ἀποδοχὴ τοῦ κειμένου ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Σερβίας. Εἶχαμε δηλαδή **σαφῆ περιφρόνηση τοῦ θεμελιώδους 34^{ου} Ἀποστ. Κανόνα καὶ παράβαση τοῦ ἴδιου τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνόδου!** Τελικά, μήπως «habemus Param!» στὴ Σερβία;

Εἶναι πρόδηλο ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα ὅτι στὴ Σύνοδο τῆς Κρήτης εἶχαμε κατάλυση τοῦ συνοδικοῦ πνεύματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ προσβολὴ τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἀπὸ τὸν «πρῶτο». Δυστυχῶς ὅλα αὐτὰ ἔγιναν ἀποδεκτὰ ἀπὸ τὴ Σύνοδο καὶ τὸν Πρόεδρό της! Ἡ ὀρθότερα: **πάνω σὲ αὐτὰ στηρίχθηκε ἡ «Πανορθόδοξη», ἀλλιῶς θὰ διαλυόταν...**

Ἐγκαλοῦμε τὸν πάπα τῆς Ρώμης γιὰ περιφρόνηση τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ καὶ δὲ βλέπουμε ὅτι στὴν παπικὴ νοοτροπία τῆς –δηθεν– ὑπεροχῆς τοῦ «πρώτου» στηρίχθηκε ἡ λεγομένη Πανορθόδοξη, περιφρονώντας καὶ καταλύοντας κάθε ἔννοια Ὁρθοδόξου συνοδικότητας καὶ κανονικῆς τάξεως: **Ὁ «πρῶτος» ἐνεργεῖ παπικῶ τῷ τρόπῳ ἀντίθετα πρὸς τὴν γνώμη τῆς Συνόδου του καὶ αὐτὸ εἶναι ἀποδεκτὸ στὴν Κρήτη!** Εἶναι ἔνδειξη παρακμῆς τῆς κανονικῆς τάξεως νὰ ἔχουμε σὲ τόσο ὑψηλὸ θεσμικὸ ἐπίπεδο «συνοδική» κατάλυση τῆς συνοδικότητας τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀπόπειρα ἐπιβολῆς τοῦ «πρώτου» κάθε Ἐκκλησίας μὲ παπικὲς ἐξουσίες (π. Θ. Ζήσης, σημ. 3, σ. 24-26).

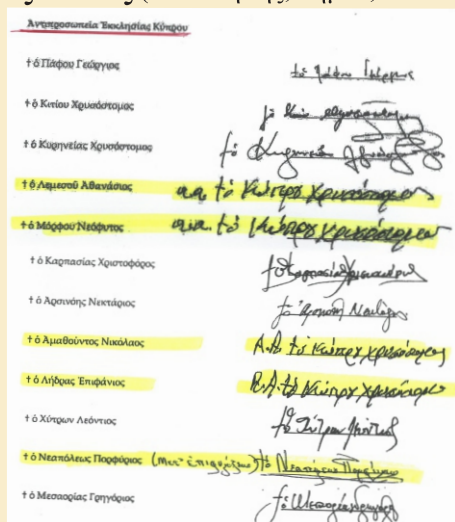
Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ τῆς ΚΥΠΡΟΥ καὶ τὸ 6^ο ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΑΞΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

4 Κύπριοι ἐπίσκοποι ΔΕΝ ΤΟ ΕΝΕΚΡΙΝΑΝ καὶ ὅμως...

ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ὑπέγραψε «ἀντ' αὐτῶν», χωρίς ἐξουσιοδότηση καὶ παρά τὴν κατηγορηματικὴ ἄρνησή τους!

Ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ ἔγινε ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸ Προεδρεῖο, ἔνδεικτικὸ της ἑλλειψῆς σεβασμοῦ τῆς Συνόδου στό ἐπισκοπικὸ ἀξίωμα...

Τελικά, μήπως «habemus Param!» στὴν Κύπρο;

Όταν ή διπλωματία υπερισχύει τής Θεολογίας...

«Καί τί θά πῶ ἐγώ στόν Καρδινάλιο, ὅτι δέν εἶναι Ἐκκλησία;»...

Στήν «Πανορθόδοξη» ἐπιβεβαιώθηκε ὅτι ή περιφρόνηση τής κανονικῆς τάξεως συμπορεύεται μέ τήν ἀλλοίωση τής ὀρθῆς διατυπώσεως τής πίστεως καί καταλήγει σέ πλάνη:

1. Ὅταν ή θεολογία προκαλεῖ ... ἀλλεργία στά μέλη τής Πανορθόδοξου!

i) Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας - διάδοχος τοῦ «θρόνου», ἀλλ' ὄχι τοῦ «τρόπου» τοῦ Μ. Ἀθανασίου καί Ἀγ. Κυρίλλου - ἀπαξιώνει τίς θεολογικές συζητήσεις κατά τίς συνεδριάσεις τής Συνόδου καί ἐπιδιοκίμαζεται «διά χειροκροτήματος ἀπό τά περισσότερα μέλη» (σημ. 1, σ. 415, 684)! ii) Πολιός Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιά νά ὑποστηρίξει ὅτι ὁ παπισμός εἶναι Ἐκκλησία ἐπιχειρηματολόγησε: «**Καί τί θά πῶ ἐγώ στόν Καρδινάλιο, ὅτι δέν εἶναι Ἐκκλησία;**» (σημ. 1, σ. 395)! iii) Ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί μέλος τής «Πανορθόδοξου» καταγγέλλει στήν Ἱεραρχία τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος (23-24.11.16): «**ὅταν δημοσιευθοῦν τά Πρακτικά τής Συνόδου, ... τότε θά φανεῖ καθαρά ὅτι στήν Σύνοδο κυριαρχοῦσαν ή θεωρία τῶν κλάδων, ή βαπτισματική θεολογία καί κυρίως ή ἀρχή τής περιεκτικότητας, δηλαδή ή διολίσθηση ἀπό τήν ἀρχή τής ἀποκλειστικότητας στήν ἀρχή τής περιεκτικότητας**» καί «**δέν ἦταν ἐπιθυμητή ή θεολογία στίς Συνεδριάσεις στή Σύνοδο τής Κρήτης καί, ἐπομένως, ἰσχύει κατά πάντα ὁ λόγος τοῦ Μ. Βασιλείου ὅτι πολλοί Ἐπίσκοποι, Κληρικοί καί θεολόγοι «τεχνολογοῦσι ἀλλ' οὐ θεολογοῦσι»**» (σημ. 1, σ. 473, 684, 727-728). Τά ἀνωτέρω καταδεικνύουν τήν ἔλλειψη σοβαροῦ θεολογικοῦ προβληματισμοῦ τής «Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου», καί ἐρμηνεύουν πλήρως τήν ἀξιοθρήνητη θεολογική παραγωγή τής καί συνεπακόλουθα τήν ἀπαξίωσή τής ἀκόμα καί ἀπό τούς συμμετέχοντες...

2. Ἀσάφεις καί θεολογικές ἀντιφάσεις

Τό 6^ο κείμενο («**Σχέσεις τής Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας μέ τόν λοιπό Χριστιανικό κόσμον**») ὡς Συνοδική ἀπόφαση μέ σαφή **δογματικό-ἐκκλησιολογικό προσανατολισμό** θά ἔπρεπε νά διακρίνεται γιά τήν **ἀπόλυτη σαφήνεια τῶν νοημάτων καί τή λεπτολόγο ἀκρίβεια στή διατύπωσή του**, ὥστε νά μήν ἀφήνει περιθώρια γιά πολλαπλές ἐρμηνεῖες ή καί ἠθελημένες παρερμηνεῖες. Δυστυχῶς, ὅμως, στό κείμενο αὐτό συναντοῦμε σέ καίρια σημεῖα του **μεγάλες ἀσάφεις, ἐνῶ δέν ἀπουσιάζουν καί θεολογικές ἀντινομίες καί ἀντιφάσεις**, πού ἐπιτρέπουν τίς πλέον ἐτερόκλητες (παρ)ερμηνεῖες του.

Ὁ **Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἱερόθεος** εἶναι σαφής: «**Τό κείμενο αὐτό ὄχι μόνο δέν εἶναι θεολογικό, ἀλλά συγχρόνως δέν εἶναι καθαρό, δέν ἔχει καθαρές προοπτικές καί βάσεις, εἶναι διπλωματικό. ... διακρίνεται ἀπό μιά διπλωματική δημιουργική ἀσάφεια. Καί ὡς διπλωματικό κείμενο δέν ἰκανοποιεῖ οὔτε τούς Ὀρθόδοξους οὔτε τούς ἑτεροδόξους**» (σημ. 1, σ. 506 καί 425, 433).

Στό ἴδιο μῆκος κύματος συντονίζεται καί ή δήλωση τοῦ **Μητροπολίτου Μπάτσκας (Σερβία) Εἰρηναίου (Μπούλοβιτς)**: «**Ἐπρεπεν ὅμως, μᾶλλον δέ καί ὄφειλε [ή Σύνοδος], νά καταθέσῃ διὰ τοῦ περι ὅ ὁ λόγος κειμένου τήν μαρτυρίαν τής ἐκκλησιολογικῆς τῆς ταυτότητος καί αὐτοσυνειδησίας κατὰ τρόπον εὐκρινέστερον, συνεπέστερον καί ἀκριβέστερον. Τοῦτο, δυστυχῶς, δέν κατέστη δυνατόν... Ἄς μήν ἀπατώμεθα ή κρυπτώμεθα: τὸ προβληματικὸν τοῦτο κείμενον εἶναι ή πρώτη καί κυρία αἰτία τῆς ἀρνήσεως τῶν τεσσάρων ὀρθόδοξων Πατριαρχείων νά συμμετάσχουν εἰς τήν Σύνοδον**» (σημ. 5, σ. 648)! Πικρές ἀλήθειες ἀπό ἐπισκόπους πού συμμετείχαν στή Σύνοδο...

Εἶναι ἀξιοπρόσεκτο ὅτι ὁ «**ὑπέρμαχος**» τής «Πανορθόδοξου» **Μητροπολίτης Μεσσηνίας** παραδέχεται, χωρίς ὅμως νά ἀναλαμβάνει τίς προσωπικές του εὐθύνες ἀφοῦ συνέπραξε σέ αὐτό πού ὄψιμα κατηγορεῖ, ὅτι ὑπῆρξαν «**ὄντως προβλήματα συντάξεως καί ὑφολογικῆς διατυπώσεως, τά ὅποια δημιούργησαν δυσκολίας κατανοήσεως τοῦ ὅλου σκεπτικοῦ τοῦ νέου κειμένου, μέ ἄμεσον ἐπακόλουθον καί τήν προσέγγισιν τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ κειμένου... Ἐπιπλέον δέν θά πρέπει νά μᾶς διαφεύγει ὅτι αὐτή αὐτή ή χρησιμοποιούμενη ὀρολογία καί αἱ γλωσσικά διατυπώσεις, ἐν πολλοῖς νέαι, δημιουργοῦν ἀρκετάς παρερμηνείας, αἱ ὅποια δικαίως ὀδηγοῦν καί εἰς ἄλλας κατανοήσεις**», ἀλλά τά ἀποδίδει στή «**γενομένη κειμενολογική συνένωση**» τῶν δύο κειμένων τής Γ΄ ΠΠΔ (Γενεύη, 1986) (σημ. 6, σ. 3)! Ἄν εἶναι δυνατόν! Μετά ἀπό 55 χρόνια προετοιμασίας, τόσες Πανορθόδοξες Διασκέψεις μέ τή συμμετοχή πανεπιστημιακῶν καθηγητῶν καί ἐπισκόπων δέν κατόρθωσαν νά συντάξουν ἕνα ἀξιοπρεπές καί σοβαρό κείμενο στό τόσο κρίσιμο ζήτημα τῶν

σχέσεων με τούς έτεροδόξους! Δέν κολακεύει αυτό, δυστυχώς, τη σύγχρονη θεολογική μας παραγωγή ούτε τούς πρωταγωνιστές τής Συνόδου! **Βέβαια, όταν απουσιάζει ή Χάρις του Αγ. Πνεύματος, τότε καθίστανται άχρηστες και οι πανεπιστημιακές περγαμηνές...**

«Έτεροδόξες Έκκλησίες» = Παρθένος πόρνη! Τό πλέον κραυγαλέο παράδειγμα προχειρότητας και άπαράδεκτης για θεολογικό κείμενο «δημιουργικής ασάφειας» άποτελεϊ ή φράση «έτεροδόξες έκκλησίες» (σημ. 1, σ. 498-507): Στη **θεολογική όρολογία «Έκκλησία»** σημαίνει τή Νύμφη του Χριστου, τό Σώμα του Χριστου, τον ίδιο τον Χριστό, τήν άπόλυτη Αλήθεια. Στη **θεολογική όρολογία «έτεροδόξος»** σημαίνει «αίρετικός», δηλ. τό αντίθετο τής Αλήθειας, τον έχθρό και άντικείμενο του Χριστου. Πώς μπορεί λοιπόν νά είναι ταυτόχρονα και Αλήθεια του Χριστου και ψέμα του διαβόλου;

Άν μία κοινότητα είναι Έκκλησία, δέν μπορεί νά είναι έτεροδόξη και άν είναι έτεροδόξη, δέν μπορεί νά είναι Έκκλησία!

Η φράση «έτεροδόξες Έκκλησίες» είναι ή άπόλυτη αντίφαση έν τοις όροις και δείχνει μαζί με τήν **άμβλυμένη έκκλησιολογική συνείδηση** και **έλλειψη σοβαρότητας**, άποτελεϊ δέ **πραγματικό όνειδος** για τούς έμπνευστές της και τήν ίδια τή Σύνοδο (σημ. 1, σ. 474, 498-505, 510, Δ. Τσελεγγίδης σημ. 5, σ. 638). Έχει τήν ίδια σοβαρότητα με τήν αυτοαναιρούμενη φράση «**παρθένος πόρνη**»! Όσο παρθένος μπορεί νά είναι μία πόρνη, άλλο τόσο μπορεί νά είναι Έκκλησία του Χριστου μία αίρετική-έτεροδόξη κοινότητα!

Βέβαια κανένα από τά μέλη τής Συνόδου, ποτέ και πουθενά δέν χρησιμοποιεϊ τή φράση «έτεροδόξες Έκκλησίες», αλλά μόνο «άδελφές Έκκλησίες» ή άπλως «Έκκλησίες» για νά καταδειχθεί έτι πλέον ότι άκόμα και οι ίδιοι δέν σέβονται αυτό πού ένέκριναν και ύπέγραψαν (άναλυτικότερα σοβαρή θεολογική κριτική βλ. σημ. 1, σ. 264-266, 590-608). Και τό πλέον άδιανόητο: δέν μετέφρασαν έπακριβώς στά έπίσημα κείμενα (άγγλικά, γαλλικά) τή φράση αυτή (βλ. πλαίσιο)!

3. Συνοδική άποδοχή του Οικουμενισμού και του ΠΣΕ

Και μόνο ή συνοδική άποδοχή του Οικουμενισμού, τον **όποιον όλοι άνεξαιρέτως οι σύγχρονοι Άγιοι έχουν καταδικάσει**, καταδεικνύει ότι ή Σύνοδος δέν έκφράζει τό **Όρθόδοξο έκκλησιαστικό φρόνημα!** Ο πνευματοφόρος π. Έφραϊμ Κατουνακιώτης έχει δηλώσει ότι κατόπιν πολλής προσευχής ο Θεός του άποκάλυψε ότι **ο Οικουμενισμός κυριαρχείται από πονηρά πνεύματα** (Δ. Τσελεγγίδης σημ. 5, σ. 637 και σημ. 11). Αυτό τό κυριαρχούμενο από πονηρά πνεύματα θρησκευτικό Κίνημα ή Σύνοδος τής Κρήτης τό άποδέχθηκε... Άπεφάνθη μάλιστα ότι ή Όρθόδοξη Έκκλησία **«έκτιμᾷ θετικῶς»** τά κακόδοξα κείμενα πού έχει έκδώσει τό ΠΣΕ (σημ. 12)!

4. «Έτεροδόξοι παρατηρητές» = τιμητική διάκριση στην αίρεση!

Στή Σύνοδο τής Κρήτης δόθηκε ή τιμητική θέση των «παρατηρητῶν» σέ έκπροσώπους αίρετικῶν κοινοτήτων πού **έχουν καταδικαστεί από Οικουμενικές Συνόδους και τήν έκκλησιαστική συνείδηση**. Μέ αυτό τον τρόπο ουσιαστικά νομιμοποίησαν τήν πλάνη και τήν αίρεση και ουσιαστικά **υπέσκαψαν τό κῦρος τής ίδιας τής Συνόδου**. Σύνοδος ή όποία δέ διαστέλλει «άναμέσον βεβήλου και άγίου» (Όρος τής Ζ' Οικουμενικής), τήν Όρθοδοξία από τήν αίρεση, τήν αλήθεια του Χριστου από τή δαιμονική πλάνη και νομιμοποιεϊ έκκλησιαστικά τήν αίρεση, **δέ μπορεί νά είναι πραγματικά Όρθόδοξη**. Στήν ιστορία τής Έκκλησίας οι αίρετικοί καλοῦνταν και παρίσταντο στίς Συνόδους όχι τιμητικά ως "παρατηρητές", αλλά για νά άπολογηθοῦν ή νά έκφράσουν τήν μετάνοιά τους, και, άν ένέμεναν στην πλάνη και τήν αίρεση άναθεματίζονταν και έκδιώκονταν τής Συνόδου.

Όταν οι υπεύθυνοι τής Κρήτης προσπαθοῦν νά κοροϊδέψουν τούς έτεροδόξους ...

Η φράση «έτεροδόξες Έκκλησίες» στην **§16** του προβληματικού 6^ο κειμένου **μεταφράζεται ... διορθωμένη** στα έπίσημα συνοδικά κείμενα (γαλλικά, άγγλικά) για νά άποκρυβεί ή άντιπατικότητά της και νά περισωθεί ή σοβαρότητα τής Συνόδου!

ΕΛΛΗΝΙΚΑ: «Τό Π.Σ.Ε... δέν συμπεριλαμβάνει άπάσας τάς έτεροδόξους Χριστιανικές Έκκλησίας και Όμολογίας».

ΑΓΓΛΙΚΑ: «The WCC... does not include all non-Orthodox Christian Churches and Confessions» («τίς μή Όρθόδοξες Έκκλησίες και Όμολογίες»)

ΓΑΛΛΙΚΑ: «Le COE... il ne regroupe pas toutes les Églises et Confessions chrétiennes» (= «τίς Χριστιανικές Έκκλησίες και Όμολογίες»)

Τίς πταίει;

Οί τά πρώτα φέροντες τῆς Συνόδου ἐπαναλαμβάνουν μονότονα ὅτι εὐθύνη γιὰ τό κατάντημά τῆς ἔχουν ὅσες Ἐκκλησίες δέν συμμετεῖχαν καί ὅσοι ἀσκοῦν κριτική. Δυστυχῶς, δέν θέλουν νά ὁμολογήσουν ὅτι οὔτε τά κριτήρια οὔτε ἡ στοχοθεσία οὔτε τά μέσα πού οἱ ἴδιοι μετῆλθαν ἦσαν Ἄγιοπνευματικά.

Εἶναι κοινό μυστικό ὅτι ἡ Σύνοδος συνεκλήθη **α)** γιὰ νά ἀναβαθμίσει τό ρόλο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί προσωπικά τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου! καί **β)** γιὰ νά ὑπάρξει ἀναγνώριση τῆς ἐκκλησιαστικότητας τῶν ἑτεροδόξων. Ὁ Μητροπολίτης Περγάμου ἦταν σαφῆς στή Σύνοδο: *«αὐτό εἶναι τό μέγιστο ἱστορικό γεγονός τῆς Συνόδου, τίποτε ἄλλο»* (σημ. 1, σ. 393).

Ἐπιπλέον δέ, οἱ πρωτεργάτες τῆς Κρήτης κατά τήν τελευταία καί κρισιμότερη φάση τῆς προετοιμασίας τῆς Συνόδου κατόρθωσαν νά κρατήσουν τελείως μακριά ἀπό τήν προετοιμασία τῶν κειμένων Ἐπισκόπους καί ἄλλους κληρικούς, Μοναστικές Ἀδελφότητες, Θεολογικές Σχολές, θεολόγους καί πιστούς Χριστιανούς, ὡσάν νά μήν εἶχαν σχέση μέ τό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας (σημ. 1, σ. 248-249, 258-261). Τό ἀποτέλεσμα; Ὅταν δημοσιεύθηκαν τά τελικά κείμενα (μόλις 5 μῆνες πρό τῆς Συνόδου) καί ἔγινε κατανοητό ὅτι πολύ δύσκολα διορθώνονται οἱ θεολογικές ἀστοχίες καί κακοδοξίες τους, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, ἔγινε πανικός στίς Ὁρθόδοξες Ἱεραρχίες καί στό Λαό τοῦ Θεοῦ (σημ. 4). Μάλιστα, ὅταν οἱ Προκαθήμενοι Σερβίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας καί Ἑλλάδος σεβόμενοι τό Συνοδικό Θεσμό, ἔθεσαν στήν κρίση τῶν Ἱεραρχιῶν τους τά προσυνοδικά κείμενα πού εἶχαν ὑπογράψει, ἐξανέστησαν οἱ πρωτεργάτες τῆς Συνόδου λέγοντας ὅτι, *«ἀφοῦ τά ὑπέγραψαν οἱ Προκαθήμενοι, οἱ Τοπικές Σύνοδοι δέν ἔχουν κανένα δικαίωμα νά ἀποφαίνονται ἐπί τῶν ἀποφάσεων τῶν Προκαθημένων!»*, ξεχνώντας ὅτι στίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες οἱ Προκαθήμενοι δέν εἶναι ... Πάπες καί δέν ὑπέρκεινται τῶν Συνόδων τους (σημ. 13)! Ἐπιτέλους ἄς ἀναγνωρίσουν ὅτι ἡ περιφρόνηση τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ καί κατ' ἐπέκταση τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ ἦταν ἡ βασική αἰτία τῶν θλιβερῶν ἐξελίξεων καί τῆς ἀποτυχίας τῆς Κρήτης.

Τί δέον γενέσθαι;

1. Μετάνοια! Ἀλλαγὴ νοοτροπίας τῶν ἡγεσιῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν **μέ ἀπόλυτο σεβασμό στήν ἄγιοπνευματικὴ λειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ Θεσμοῦ, πού σημαίνει πρωτίστως σεβασμό στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί σέ ὅλα τά μέλη Του.** Ὁ Συνοδικός Θεσμός λειτουργεῖ σωστά μόνο ὅταν ἐκφράζει τό φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας (το σύνολο Κλήρου καί Λαοῦ) (σημ. 1, σ. 249, π. Σ. Ζήση, σημ. 10). Ἡ περιφρόνηση τῶν πιστῶν μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς κληρικοκρατίας καί ἡ **προσπάθεια ἐπιβολῆς τοῦ «Πρώτου»** ὡς **«μικροῦ Πάπα»** δέν ἔχουν καμία σχέση μέ τό Ὁρθόδοξο ἐκκλησιολογικό φρόνημα καί ἦθος.

2. Οἱ ὑπεύθυνοι ποιμένες νά ἐνθαρρύνουν τόν προβληματισμό καί τή συζήτηση πού διεξάγεται στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καί νά σταθοῦν μέ σεβασμό ἀκούγοντας τή φωνή, τόν πόνο καί τήν κραυγή τῶν παιδιῶν τους. **Στό πλαίσιο αὐτό νά σταματήσουν κάθε δίωξη ἐναντίον κληρικῶν πού παραμένουν συνεπεῖς στό πατερικό φρόνημα καί διαμαρτύρονται μέ τρόπους πού ἡ ἐκκλησιαστική καί κανονική παράδοση ἔχει θεσπίσει** (15^{ος} κανόνας Πρωτοδευτέρας) **καί οἱ Πατέρες κατ' ἐπανάληψη ἔχουν χρησιμοποιοῦν** (π. Θ. Ζήση, σημ. 3, σημ. 1, σ. 248-249 καί π. Ἄγγ. Ἀγγελακόπουλος, σημ. 14). Οὐσιαστικά νά ὑλοποιηθεῖ ἡ ἀπόφαση πού ἔλαβε ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στίς 24.11.16: *«νά ἀναθέσει σέ ἀρμοδίαν ἢ καί σέ εἰδικήν Συνοδικήν Ἐπιτροπὴν τήν σέ βάθος μελέτην καί θεολογικὴν ἀποτίμησιν τῶν ἐκκλησιολογικῶς καί θεολογικῶς τεκμηριωμένων κειμένων πού ἔχουν ἤδη γραφεῖ καί ἐμπεριέχουν εἴτε θετικές ἢ καί ἐπιφυλακτικές θέσεις γιὰ τίς Ἀποφάσεις τῆς Ἁγίας καί Μεγάλῃς Συνόδου. Ὁφείλομεν, ὡς ὑπεύθυνοι καί φιλόστοργοι Ποιμένες, μετὰ μεγίστης προσοχῆς καί ποιμαντικῆς εὐαισθησίας νά ἀκούωμεν ὅλες τίς σοβαρές καί ἐπικοινωνητικές θέσεις. Τό καταστάλαγμα αὐτῆς τῆς μελέτης, πού θεωρῶ ὅτι ἐκφράζει δυνατὰ ἓνα Συνοδικόν ἦθος καί ποιότητα, μπορεῖ νά βοηθήσει, καταλλήλως ἀξιοποιούμενον, οὐσιαστικῶς καί τήν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν μας καί τήν Πανορθόδοξίαν συνολικῶς».*

3. Τέλος, νά ἀναληφθεῖ προσπάθεια **συγκλήσεως πραγματικά Ἁγίας καί Μεγάλῃς Συνόδου,** ἡ ὁποία θά εἶναι ἀληθινὰ Πανορθόδοξη, ὄχι μόνο ὡς πρός τή συγκρότηση καί τά ἐξωτερικά της στοιχεῖα, ἀλλά θά ἐκφράζει τήν **πανορθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση, ἀκολουθώντας τήν ἄγιοπνευματικὴ, πατερικὴ καί συνοδικὴ Παράδοση καί αὐτοσυνειδησία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.**

Σημειώσεις: 1. Γερόθεου, Μητροπολίτου Ναυπάκτου, *Ἡ Ἁγία καί Μεγάλῃς Σύνοδος* στήν Κρήτη, Θεολογικές καί ἐκκλησιολογικές θέσεις, ἐκδ. Ἰ. Μ. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, 2018, 2. π. Θεόδ. Ζήση, *Ἁγία καί Μεγάλῃς Σύνοδος, Πρέπει νά ἐπιζήσουμε ἢ νά ἀνησυχούμε;*, Θεσσαλονίκη, 2016, 3. π. Θεόδ. Ζήση, *Μετά τήν «σύνοδο» τῆς Κρήτης, Ἡ διακοπή μνημονίου καί ἡ δικαστικὴ μου δίωξη*, Θεσσαλονίκη, 2017, 4. *Θεοδρομία*, 18 (2016), 1-2, 5. *Θεοδρομία*, 18 (2016) 3-4, 6. **Χρυσόστομος, Μητροπολίτης Μεσσηνίας**, «Υπόμνημα περὶ τοῦ κειμένου τῆς Ε' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως...», 1.4.16, στο www.romfea.gr/images/article-images/2016/04/romfea2/ipomnhm.pdf, 7. **Τοῦ ἴδιου**, «Σημειώματα» γιὰ τήν Ἁγία καί Μεγάλῃς Σύνοδο τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας», στο arxon.gr/2017/09/μεσσηνιας-τα-υπερ-και-τα-κατα-πριν-κα/, 8. π. Π. Χίρς, «Ἀπό τῆ Β' Βατικανῆ στήν Πανορθόδοξη», στο www.romfea.gr/images/bbatikani.pdf, 9. π. Π. Χίρς, π. Ἀν. Γκοτσόπουλος, «Συμβολὴ προβληματισμοῦ στό ἐτήσιο μνημόσυνο τῆς «Ἁγίας καί Μεγάλῃς Συνόδου» τῆς Κρήτης» (21.6.2017)», στο orthodoxethos.com/post/symbol-problhmatismo-st-thsio-mnhmosyno-ts-gias-ka-megalhs-synodoy-ts-krthts-panthsh-s-r8ro-to-k-e-swthropyloy, 10. π. Σεραφεῖμ Ζήση, «Ἡ στάση τῶν λαϊκῶν ἐναντι ἀιρετιζόντων Ἐπισκόπων, κατὰ τήν ἀκαδημαϊκὴ θεολογία», στο aktines.blogspot.gr/2017/09/blog-post_81.html, 11. π. Ἀν. Γκοτσόπουλος, «Ὁ οἰκουμενισμός, τὰ ἀκάθαρτα Πνεύματα καί ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης» (28.9.16), *Θεοδρομία* 18 (2016), 3-4, σ. 555-556, www.impantokratoros.gr/43815419.el.aspx, 12. **Τοῦ ἴδιου**, «Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης καί τό Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν (ΠΣΕ)» (28.9.16), *Θεοδρομία* 18 (2016), 3-4, σ. 556-565, στο www.impantokratoros.gr/F99804D6.el.aspx, 13. **Τοῦ ἴδιου**, «Προκαθήμενοι ἢ πάπες;» (10.6.16), στο www.impantokratoros.gr/CF5A8EE9.el.aspx, 14. π. Ἄγγ. Ἀγγελακόπουλος, «Συμβολὴ στό θέμα τῆς διακοπῆς μνημονίου», στο aktines.blogspot.gr/2018/01/blog-post_35.html.